

Kulttuurin ja taiteen vaikutukset ihmiseen ja yhteiskuntaan

Kulttuuri- ja taidealojen keskusjärjestö KULTA ry

Taiteen ja kulttuurin vaikutuksista oppimiseen

- Taiteen ja taiteellisen toiminnan on todettu tutkimuksissa parantavan ihmisten **kognitiivisia kykyjä** eli kykyä havainnoida ja oppia sekä soveltaa opittua tietoa
- Taidetoiminnassa on mahdollista oppia **itsetuntemusta, tunnetaitoja ja vuorovaikutustaitoja** taideharrastuksen tarjoamassa turvallisessa ympäristössä
- Tutkimusten mukaan taidetoiminta voi opettaa **empatiaa**, toisten arvostusta, **keskittymistä, sitoutumista** ja yhteistyö- ja viestintätaitoja
- *Esimerkiksi kanadalaisessa laajassa tutkimuksessa 90% vanhemmista raportoi lastensa motivoituvan oppimiseen taidetta hyödyntävässä opetuksessa*
- Taiteen ja kulttuurin harrastamisen on havaittu parantavan **elinikäisen oppimisen avaintaitoja**, kuten esimerkiksi omalla äidinkielellä viestimistä, sosiaalisia taitoja, aloitteellisuutta ja yrittäjähenkisyyttä
- Taiteellinen toiminta voi auttaa **konkretisoimaan opetettavaa sisältöä** ja parantaa sitoutumista opiskeluun
- Positiivisia tutkimustuloksia **taiteen käytöstä opetuksen tukena** on saatu mm. sirkuksesta matematiikan havainnollistamisessa ja teatterista tutkitun tiedon konkretisoimisessa
- Taidelähtöistä oppimista voi tapahtua **organisaatioissa**, kun taiteen ammattilaisia, käytäntöjä ja tuotteita käytetään välineenä tai menetelminä tukemaan oppimista ja kehittämistä
- Taiteen käytöllä organisaatioissa on mahdollista tuottaa mm. strategisia ja operatiivisia vaikutuksia ja tukea henkilöstön ammatillista kehittymistä

Lähde: <https://kulttuurijataide.fi/wp-content/uploads/2019/01/Taiteen-ja-kulttuurin-vaikutukset-oppimiseen-tietokortti-06022018.pdf>

Taiteen ja kulttuurin vaikutuksista talouteen

- Suomessa oli v. 2016 **17000 kulttuurialan yritystä** (liikevaihto yhteensä yli 12,5 mrd. €) ja kulttuurialoilla työskenteli **3,3% työvoimasta**
- Taiteellinen ja kulttuurinen toiminta synnyttävät **epäsuoria, ja välillisiä taloudellisia vaikutuksia ja taloudellisia heijastusvaikutuksia**
- Toiminta on leviävien vaikutusten johdosta usein tuottoisampaa muille kuin toimijoille itselleen
- Kulttuuriin osallistuminen ja kulttuuri-instituutit tuottavat myös **koettua taloudellista arvoa ja hyötyä**, joita ovat esimerkiksi kirjastojen käyttäjilleen synnyttävät säästöt, kun aineistoja ei tarvitse ostaa
- Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen suurimmat taloudelliset vaikutukset ovat niiden tuottamat **sisällölliset heijastus-vaikutukset** toisille aloille: esimerkiksi yleisön/kuluttajien osallistaminen tuotekehittelyyn ovat levinneet kulttuurialoilta myös muille aloille
  - Taiteellinen ja kulttuurinen toiminta mm. houkuttelevat korkeasti koulutettuja sekä kasvuyrityksiä, edesauttavat luovaa kaupunkisuunnittelua ja rakennusten uusiokäyttöä ja **elvyttävät taantuneita alueita tarjoamalla työpaikkoja ja tulonlähteitä**
  - *Esim.Saksassa toteutetussa tutkimuksessa selvisi, että korkeakoulutetut ja täysipäiväisesti työskentelevät ihmiset pitivät kulttuuritarjontaa yhtenä viidestä tärkeimmästä kriteeristä asuinpaikkaa valitessaan*
  - **Kulttuurimatkailu** kannustaa kulttuuriperinnön vaalimiseen ja tuottaa kertautuvia vaikutuksia talouteen
  - Jopa 40% matkailijoista kokee itsensä kulttuurimatkailijoiksi.
  - *Esim.Suomenlinnan paikallisalueella toteutetussa tutkimuksessa selvisi, että kävijät tuottavat n. 5-25€ jokaista kohteeseen investoitua euroa kohden*
  - Taide ja taiteellinen toiminta voivat myös ennaltaehkäistä **yhteiskunnallisten ongelmien** hoitamisesta syntyviä kustannuksia
  - **Lähde:** <https://kulttuurijataide.fi/wp-content/uploads/2019/01/Taiteen-ja-kulttuurin-vaikutukset-talouteen-tietokortti-09122018.pdf>

Taiteen ja kulttuurin vaikutuksista terveyteen

- Taiteen käytön osana **hoito- ja hoivatyötä ja ennaltaehkäiseviä palveluita** on havaittu vähentävän fyysisiä ja psyykkisiä oireita ja rauhoittavien lääkkeiden tarvetta ja käyttöä
- Tutkimuksissa on mm. havaittu, miten tanssilla voi olla yhteys Parkinsonin tautia sairastavan parantuneeseen tasapainoon, motoriikkaan ja hyvinvointiin.
- Taide- ja kulttuuriosallistuminen on tutkimuksissa yhdistetty **pienempään varhaisen kuoleman riskiin ja pienempään riskiin** sairastua dementiaan
- Iso-Britanniassa on havaittu mm. museoissa käymisen ja taiteisiin osallistumisen **positiivinen yhteys** hyväksi koettuun terveyteen ja elämän tyytyväisyyteen
- Norjassa toteutetun tutkimuksen mukaan osallistuminen kulttuuritoimintaan on yhteyksissä hyvään koettuun terveyteen ja vähäiseen ahdistuneisuuteen ja masentuneisuuteen
- *Esimerkiksi taidetta reseptillä -projektin Isossa-Britanniassa on havaittu vähentävän yleislääkärikäyntejä 37% ja sairaalakäyntejä 27%*
- Taiteella ja taiteellisella toiminnalla on havaittu olevan positiivisia vaikutuksia **mielen terveyteen ja mielen sairauksista paranemiseen** ja toipumiseen
- Taidetoiminta voi mm. vähentää sosiaalista syrjäytymistä ja lisätä itseluottamusta ja itsetuntemusta
- Taiteella voi olla positiivinen **vaikutus hoitoympäristöön**, hoitokäytänteisiin ja hoidon laatuun
- Taide voi mm. parantaa henkilökunnan ja potilaiden välistä vuorovaikutusta ja vaikuttaa positiivisesti hoitohenkilökunnan hyvinvointiin ja työssäjaksamiseen
- Taiteen keinojen hyödyntämisen osana **hoito- ja lääketieteen** koulutusta on havaittu voivan parantaa mm. potilaan tarpeiden ja hiljaisen tiedon tunnistamista

• **Lähde:** <https://kulttuurijataide.fi/wp-content/uploads/2019/01/Taiteen-ja-kulttuurin-vaikutukset-terveyteen-tietokortti-21112017.pdf>

Taiteen ja kulttuurin vaikutuksista sosiaaliseen hyvinvointiin

- Nuorten **osallistuminen** yhteisölliseen taidetoimintaan voi vähentää yksinäisyyttä ja kannustaa osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan
- Taiteellinen toiminta voi mahdollistaa tärkeän kokemuksen kuulumisesta ja hyväksytyksi tulemisestä tiettyyn ryhmään
- *Esimerkiksi Yhdysvalloissa toteutetussa pitkäaikaistutkimuksessa havaittiin lapsuus- ja nuoruusajan pitkän taideharrastamisen olevan yhteydessä koulumenestykseen, jatkokoulutukseen hakeutumiseen sekä aktiivisempaan koulu- ja paikallispolitiikkaan osallistumiseen*
- Yhteisöllinen ja osallistava taidetoiminta voi parantaa nuorten **vuorovaikutustaitoja** ja ryhmämuotoinen taidetyöskentely nuorten **empatiakykyä**
- Yhteisöllinen ja osallistava taidetoiminta voi lisätä osallistujien ns. **sosiaalista pääomaa** eli sosiaalisten verkostojen määrää ja laatua
- Tutkimuksissa on havaittu myös taiteen ja taiteellisen toiminnan mm. lisäävän toimijuutta ja omien kykyjen ja vahvuuksien tunnistamista ja siten **ehkäisevän syrjäytymistä**.
- Taiteellisen toiminnan on havaittu voivan lisätä erilaisuuden ja moninaisuuden hyväksymistä, **edistää kulttuurien välistä kohtaamista ja dialogia** ja tukea maahanmuuttajien kotoutumista
- Taiteellisen toiminnan on havaittu voivan tuoda esiin kulttuurisia ja sosiaalisia epäkohtia ja ongelmia ja mahdollistavan yhteiskunnan **kriittisen tarkastelun**
- Taidetoiminnan on havaittu vähentävän stressiä ja **suojaavan työntekijöitä uupumukselta** sekä lisäävän sosiaalista pääomaa työpaikalla
- Osallistavan taidetoiminnan on havaittu voivan lisätä **alueen** asukkaiden aktiivisuutta ja alueen viihtyisyyttä ja turvallisuutta.
- **Lähde:** <https://kulttuurijataide.fi/wp-content/uploads/2019/01/Taiteen-ja-kulttuurin-vaikutukset-sosiaaliseen-hyvinvointiin-tietokortti-21112017-1.pdf>

Taiteen ja kulttuurin vaikutuksista ympäristöön

- Taide- ja kulttuuritoiminnassa **ympäristövastuullisuutta** voidaan toteuttaa esim. vähentämällä energian ja veden kulutusta ja liikenteen päästöjä sekä hyödyntämällä digitaalisuutta
- *Esimerkiksi Sinfonia Lahden Hiilivapaa-hankkeessa selvitettiin, että yli 80% orkesterin hiilijalanjäljestä aiheutui liikenteestä*
- Taide ja kulttuuri voivat tarjota mahdollisuuksia **kestävämpään kulutukseen**, sillä palveluilla on yleensä pienempi hiilijalanjälki kuin tavaroilla
- **Kestävä kulutus** voi lisääntyä myös motiivien näkökulmasta: tutkimusten mukaan materiaalisen kuluttamisen sijaan suurinta onnellisuutta ihmisille tuottaa mahdollisuus uppoutua henkisesti ja fyysisesti haastavaan tekemiseen, minkä kulttuuri ja taide usein mahdollistavat.
- Kiinnostus **kulttuuriperintöä** kohtaan vahvistaa halua säilyttää kulttuurisesti arvokas luonto ja maisema ja samalla ennalta-ehkäisee päästöjä, kun purkamista ja uutta rakentamista ei tarvita
- *Esimerkiksi Marylandissa, Yhdysvalloissa laskettiin säästyneen 387 000 tonnia kaatopaikkajätettä 12 vuodessa, kun historiallisia kohteita ei purettu vaan kunnostettiin*
- Taiteen ja taiteellisen toiminnan avulla voidaan parantaa **ympäristötiedon viestimistä**: kiteyttää, käsitteellistää ja välittää monimutkaista tutkimustietoa
- Tutkimusten mukaan taide ja taiteellinen toiminta voivat vaikuttaa asenteisiin ja arvoihin, auttaa muuttamaan pinttyneitä tapoja sekä osallistaa yhteisöjä **ympäristömyönteisiin toimiin** ja tätä kautta tukea **ympäristömyönteisyyden syntymistä**.
- Tutkimusten valossa luovan ja taiteellisen osaamisen hyödyntämisellä **ympäristöhankkeissa** voidaan mm. lisätä ymmärrystä sidos- ja kohderyhmien osallistamisen tärkeydestä ja tuottaa yhteenkuuluvuuden tunnetta menetyksen kokemisen sijaan.
- **Lähde:** <https://kulttuurijataide.fi/wp-content/uploads/2019/01/Taiteen-ja-kulttuurin-vaikutukset-ymp%C3%A4rist%C3%B6%C3%B6n-tietokortti-09122018.pdf>

